

Učedníci znovu na scéně!

Legendární křesťanská
kapela se vrací

Adalbert

měsíčník královéhradecké diecéze
7-8/2025 / ročník XXXV / 39 Kč

10 30 let od svatořečení sv. Zdislavy

23 Tajemství Ježíšova srdce

15 Víra bez skutků je mrtvá

25 Pastorační centra

Hudba není jen o tónech

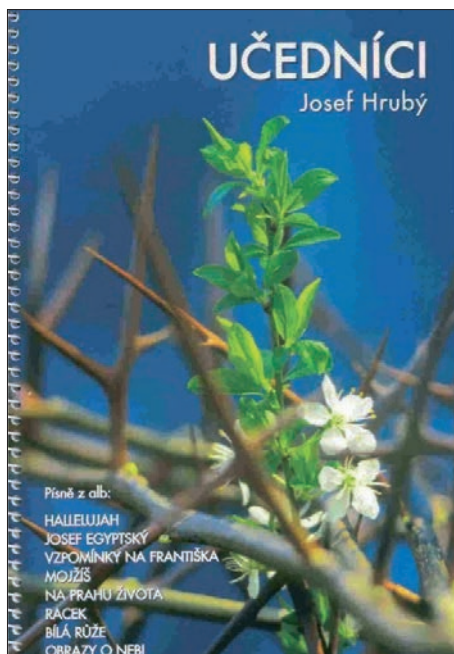
Zemi českou, moravskou i slezskou začali opět brázdit Učedníci. Kapela, která se na přelomu 80. a 90. let minulého století stala pojmem pro křesťany všech věkových hranic. Pět stávajících členů kapely je z královéhradecké diecéze, kde mají Učedníci i zázemí. S **Václavem Dernerem**, kontrabasistou a zpěvákem kapely, jsme si povídali nejen o časech minulých.

?? Kolik vám tehdy bylo let, když jste dali partu muzikantů dohromady?

Tak to je opravdu už dávno. Něco málo přes dvacet, tedy asi před čtyřiceti lety. Chodili jsme do kostela v Třebechovicích pod Orebem i v Černilově a bavilo nás zpívat a hrát trochu netradiční doprovod ke katolickým bohoslužbám. Občas kytara, klavír, basa ... klasika, ale i písničky od Giovanni, Poutníků apod. Nakopla nás taky Broňa Halbrštátová z Orlice u Letohradu, která každou neděli hrála v kostele na klavír a celý kostel bez rozdílu věku a pohlaví zpíval z plných plic píseň Slyš nás, ó Pane na výsosti. Před prázdninami v roce 1985 přišel na naši zkoušku, na pozvání tehdejšího děkana P. Václava Černého, na faru do Černilova i Josef Hrubý, ústřední postava pozdějších Učedníků a postupně začal přinášet i své písničky. A nám se líbily. A líbily se stále víc a víc. Neotřelé texty, které šly do hloubky, aniž by byly kýčovité. Skvělé melodie. Prostě naši partu to bavilo. A na jaře v roce 1986 přinesl Josef soubor písní s názvem Haleluja. Vyprávěl Ježíšův příběh. V té době nás bylo asi dvanáct nadšenců a párkrát jsme to zahráli v kostelích v našem regionu.

?? Proč právě Učedníci?

Na podzim 1987 přišlo pozvání na křesťanský hudební festival Hradecká kytara, který pořádala královéhradecký sbor Církve adventistů sedmého dne. A při tom z jejich strany požadavek, abychom se nějak jmenovali. Takže po poradě jsme

zvolili název Učedníci podle jedné písně z pásma Haleluja. A ten název kapely už zůstal a vydržel až do dneška, tedy téměř už čtyřicet let. Byla to tenkrát báječná doba plná společné radosti. Postupně se ale parta trochu zredukovala, a my jsme začali jezdit i na vzdálenější místa. Určitě nám nechybělo nadšení a podpora okolí. Vše vzniklo spontánně, nahrávala k tomu také změna nálad ve společnosti.

?? Brzy jste se stali velice populární, vaše MC kazety se hojně kopírovaly, některé písně se dostaly do širokého povědomí.

Populární je dost divné slovo, vůbec jsme to tak nevnímali, jezdili jsme, kam nás zvali a těšilo nás, když to, co jsme hráli,

někoho oslovilo, zasáhlo, změnilo jeho pohled na víru. Trochu jsme si připadali jako disidenti, ale tohle slovo jsme tehdy taky neznali. Prostě jsme dělali to, co nás bavilo a co jsme považovali za správné

?? Vaši diskografii by vám mohli závidět mnozí v hudební branži...

Tenkrát se dělalo všechno na koleně. Nahrávky v obýváku, kopírování kazet na „dvojčeti“, obaly ručně malované. Třeba první nahrávka Haleluja vznikala v obýváku našeho kamaráda Petra Špundy v Černilově. Další třeba u Josefa Surého v Hovězí (který pak rozšířil řady Učedníků jako věrný zvukař). Jiné nahrávky vznikaly např. v modlitebně baptistů na Vsetíně za spolupráce s Jendou Juříčkem. Vznikly i zpěvníčky v samizdatové podobě, na kterých odvedla většinu práce Pavla Jochcová. Skvělá byla pak i spolupráce s pražským křesťanským vydavatelstvím ROSA. Na nosičích jsme postupně vydávali námi zhudebněné příběhy – Haleluja, Josef Egyptský, Vzpomínky na Františka, Mojžíš. A pak komornější hudební pásma – Na prahu života, Racek, Obrazy o nebi a Bílá růže, to byly ale projekty pozdější.

?? Ale zpět na začátek. Jak to tedy bylo úplně z gruntu? Jak vše vzniklo?

Základním kamenem byl opravdu Josef Hrubý. Konvertita s neobyčejným nadáním pro slovo i hudbu. Ve všem precizní, někdy až moc, ale vždycky věděl, proč to dělá.

◀ Původní složení, ve kterém jsme hráli pásmo „Haleluja“. Tento program jsme odehráli na 170 místech. Zleva Iva, Václav, Helena, Marie, Josef, Lenka, Jaroslav (Černilov 1986) // Zakladatel a lídr kapely Josef Hrubý (1986)

77 Hráli jste už za bývalého komunistického režimu, neměli jste problémy? Máte nějaké historky s režimem a kapelou?

Jéje, toho bylo dost. Mělo to svoje napětí. Když jsme někam přijížděli, parkovali jsme s naší Škodou 110 nebo se starým Žigulíkem raději za rohem a vynášeli nástroje a stojánky tak, aby nás nikdo neviděl. Ne vždy se to podařilo. Nebo v Hradci Králové, kde jsme hráli na podzim 1988 na pozvání pana faráře Ottera na sborovém dnu evangelické mládeže. Na koncert přišel církevní tajemník z KNV a vznikla z toho kauza, že nemáme přehrávky a zkoušky u krajských soudruhů a tudíž náš koncert je nelegální a tím pádem nebezpečný pro komunistický režim. Ke cti faráře Ottera je třeba říct, že se nenechal a vedl dlouhou diskuzi s orgány, kde je nakonec přesvědčil, že všechno, i naše ilegalita, bylo OK a dle zákona. Ale povedl se nám i husarský kousek, když jsme v Prešově koncertovali v době sjezdu Komunistické strany Slovenska. Tam jsme museli narychlo celý koncert i s posluchači přesunout z řeckokatolického kostela na „tajné“ místo na půdu vedlejší fary.

77 Kde jste tenkrát hrávali?

Hráli jsme opravdu všude. Kostely, modlitebny, kláštery, různá setkání. Čechy, Morava, Slezsko, Německo (texty jsme pro ně překládali), Slovensko (tam jsme

to překládat nemuseli) a po sametové revoluci jsme se dostali i do Rakouska. Ale my jsme nikdy neřešili, kam jeme. Chtěli jsme tu radost z písni Josefa Hrubého dávat tam, kde nás lidi chtěli poslouchat. Když jsme zrovna o víkend nezkoušeli, tak jsme jezdili po koncertech. Z dnešního pohledu, kdy jsme všichni o pár desetiletí starší, se to jeví jako bláznivá doba ... ale nemohli jsme si pomoci, prostě nás něco pohánělo a nás to nabíjelo ...

77 Máte i zkušenost s tím, že by vaše písne někomu změnily život? Že by prožil díky nim třeba konverzi?

Tak to je asi samostatná kapitola a trochu citlivá se k tomu vyjadřovat ... Dnes, když druhým rokem hrajeme v obnoveném složení, skončíme koncert a balíme nástroje, vždycky za námi přicházejí lidé

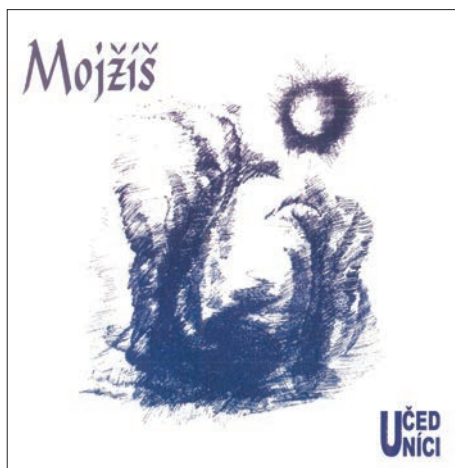
různých generací a říkají: „já jsem na písničkách Učedníků vyrůstal, ještě mám doma původní kazety“, „pro mě ty písničky znamenaly v životě velmi moc“, „když jsem byla těhotná, poslouchala jsem stále nahrávky Učedníků a pak ty písničky zpívala mému synovi“ ... těch momentů je opravdu hodně ... A jestli něco z toho, co jsme dělali, někomu v životě třeba jen trochu pomohlo, tak to není naše věc. Kéž by to tak bylo (abych parafrázoval jednu z poslední Josefových písní) ... ale je-li to aspoň z části tak, tak radost nám to dělá ... a jistě i Jožkovi Hrubému.

77 A jak třeba samotné písne působily na vás, na kapelu? Byli jste po vystoupení v nějakém duchovním rauši?

Nevím, zda se to dá nazvat duchovním raušem. Vždycky, když jsme dohráli vystoupení a nezapomněli jsme slova písní, nezpívali falešně a nepraskly nám struny, tak jsme si upřímně oddechli. A když se pak můžeme trochu občerstvit, tak to je náš téměř duchovní rauš (nebo snad raut?).

77 Jsou všichni členové kapely věřící? Měli jste někdy i ekumenické složení?

Ačkoli kapela vycházela z katolického prostředí, nikdy se nebránila denomináčnímu přesahu. Spolupracovala třeba při nahrávání a organizování koncertů se všemi, které Josefovy texty nějak oslovovaly. Katolíci, grekokatolíci, evangelíci,

Učedníci v průběhu času: zleva Vojta, Josef, Marie, Jožka, Marie, Jarda, Václav (Spálov u Oder 1987)

Po letech opět spolu, tentokrát i s Veronikou-Terezou (Černilov 2011)

členové bratrské církve, baptisté, adventisté ... A pokud jde o členy: pak jestli si to dobře pamatují, tak všichni, kteří kapelou prošli, byli věřící – někteří ortodoxně, někteří liberálnější, věřící, každý dle svého prožitku. Tak to v životě chodí ... V současné době je složení opravdu eklektické.

Vaše písně jsou všechno původní tvorba?

Z devadesáti devíti procent ano. Jen pro pár cizích melodií Josef napsal výborný text. Třeba k písním Michaela Talbota, jednou z nich je i známá píseň Rájem. Tu Josef přetextoval a stal se z ní skoro hit. Asi se Michael Talbot při své návštěvě Velehradu na „Dnech lidí dobré vůle 2011“ divil. Tam si zazpíval před davem poutníků právě tuto píseň dvojjazyčně s velehradským sborem.

Po revoluci jste ještě chvíli hráli a pak se Učedníci vytratili. Převálcovala vás jiná hudba, nebyl už zájem?

Ne, převálcoval nás život. Založili jsme rodiny, děti, jiné starosti ... i doba byla jiná. Ale kapela Učedníci pod vedením Jožky Hrubého i nadále „držela basu“ a pokračovala s přestávkami dál. Složení bylo komornější, občas se změnilo, ale Josef průběžně psal a s Učedníky koncertoval.

Zaznamenali jste s kapelou úspěchy v soutěžích, na festivalech?

No, Eurovize to nikdy nebyla, výše zmíněná „Hradecká kytara“ byla takovým začátkem, plzeňská Porta catholica dalším krokem, v roce 1990 živé vystoupení v ČT v programu s Dr. Pilkou bylo taky super, ale na soutěže jsme nikdy moc nebyli.

Na začátku všeho, stanovili jste si nějakou filosofii? Třeba, jestli budete hudební evangelizátoři a tak?

Vůbec ne, všechno to šlo nějak zevnitř, z potřeby se sdílet, tyhle vyšší principy jsme neřešili. Ta doba byla spontánní. Má-li něco přijít, přijde to. Jestli to můžeme jako Učedníci trochu postrčit, postrčme to! Ale primární cíl to nebyl.

To bylo tehdy. A co dnes, když jste během života nasbírali mnoho zkušeností...?

Myslím, že i dnes to cítíme podobně. Po mnoha letech má člověk i mnoho zkušeností – některé pozitivní, některé negativní, některé na něž byste rád i zapomněl, některé o nichž byste si přál, aby trvaly stále ... Jestliže ale i dnes písničky Učedníků někoho oslovují, tak je budeme hrát s chutí dál.

Představíte čtenářům členy kapely?

Tak to by bylo na dlouho. Za téměř 40 let prošla kapelou celá řada skvělých lidí. Tedy zásadní byl, je a bude (i když dnes už jen ve svých písních) Josef Hrubý. Automechanik a učitel angličtiny s velkým srdcem a s velkým darem používat slova i tóny, která zasáhnou. Dnes už na něj můžeme jen vzpomínat, ale bez něj by Učedníci nevznikli a dnes už ani nežili. Ve druhém období kapely několik let s Učedníky hrála a zpívala i Josefova manželka Jiřina Márová Hrubá. I dnes se k nám občas se svým hobojem přidá. Na začátku byl velmi významnou postavou zpěvák i kytarista Jarda Kudrnáč, dodnes dokumentarista a pamětník. Bez jeho poznámek a fotografií bychom si toho mnoho nepamatovali. Výraznou zpěvačkou je Marie Dernerová (Jochcová), kterou jsme objevili na Valašsku před více než 36 lety, a se kterou mám tři skvělé děti. Barvu jejího hlasu jsme od začátku všichni milovali. A Veronika Tereza Křenková, řeholní sestra a ředitelka Základní školy na Vysokém Chlumci u Sedlčan, výborný soprán v dámské části kapely. Pak

❖ Jiřina Márová Hrubá a Vojta Šustek při vystoupení Učedníků v Prlově u Vsetína (květen 2025)

❖ V nové sestavě: Dan Černín, Lojza Neruda, Vojta Šustek, Marie Dernerová, Veronika Tereza Křenková, Vašek Derner

nesmím pominout Vojtu Šustka, to je držák i v dnešní době. Přišel do kapely ve stejný čas jako Marie a překlenul i doby lehkého útlumu. Dnes je vlastně lídr celého seskupení. Při své práci jako ředitel Oblastní charity v Hradci Králové si na kapelu najde vždycky čas, třebaže i s odřenými zády. Je to prostě srdcař. Zpěv, hra na kytary a dokonce i na ukulele. Do toho se v poslední době zamiloval. Stejně tak Dan Černín, který, ač hokejista, má nesmírný cit pro kytarový zvuk. A jeho smysl pro humor, to bych vám přál zažít... Velká posila kapely. A nakonec Lojzík Neruda, služební benjamínek, ten doplňuje všechno, na co my v kapele nemáme, stará se nám o zvuk, střídá nástroje, od sopránové flétny, fukací harmoniky přes sólovou kytaru až po baskytaru a zpívá jak o život.

❖ Jaký byl váš pohled na hudbu v duchovním životě tenkrát a dnes?

Hudba je neskutečný fenomén. To není jen o tónech. To je o společenství lidí, a to se časem nemění.

❖ O vás konkrétně vím, že máte vystudovanou matematiku. Hudba je prý matematika...

Také se to dá říct i obráceně: matematika je hudba. Určitá pravidla, která když dodržíte, tak se dostanete ke správnému výsledku. Abstrakce, logické postupy, práce s nekonečnem, které nekonečnem

zůstává, i když z něho odečtete jakékoli číslo. To platí jak v hudbě, tak i v matematice. Baso continuo – čisté vzorce. Ale ke všemu je potřeba přidat trochu nadhled, nechat volně působit, abyste se dobrali výjimečných výsledků, které mají i lidem okolo co dát.

❖ Vy sám jste se někdy pustil do skládání muziky nebo psaní textů?

Některé scénáře prvních učednických pásem jsme dělali s Josefem spolu. Vzpomínám třeba, jak jsme s Josefem v babiččině pokoji diskutovali o příběhu Mojžiš. Bylo to na jaře 1989, ještě před převrácením. A Mojžišův příběh nám připadal neskutečně motivující. Zvláštní, tajemný, ale stále aktuální, jako byl vždycky. A Josef k tomu dokázal napsat texty jak šité na míru současné situaci... Písničky

z tohoto pásma mám opravdu moc rád. A pokud jde o mě, tak pár písní nebo básní jsem také napsal, ale spíš pro rodinou pohodu. To Vojta je daleko plodnější a máme v něm naději, že pro Učedníky bude psát teď i víc.

❖ Po letech se rozhodli opět Učedníci postavit na podia. Proč?

To vlastně vyprovokoval Josef Hrubý. Před dvěma roky zavolaal Vojtovi, jestli by nešel s ním a s Danem na vysílání do televize Noe. To se klukům podařilo a byl z toho moc hezký pořad, jeden z dílů cyklu Cvrlikání. A na jaře loňského roku nás Josef začal znovu dávat dohromady, zkoušky, plány, nástroje. Pak jedna cesta na motorce ... a už se nevrátil ... Cítíme to všichni jako dluh tomuhle chlapovi.

❖ Myslíte, že díky vašim životním zkušenostem můžete dát dnes posluchačům ještě něco hlubšího?

Ne, každý časem něčím projde, a své zkušenosti si musí zhodnotit sám.

❖ V repertoáru máte vaši dřívější tvorbu nebo i nějakou současnou?

Ta dřívější tvorba je základ, ale i Josefovy poslední písně jsou skvělé. Je to jeho výpověď, za kterou stojíme. Staré písničky si zpívají s námi i lidé v publiku. Ale i ty nové od Vojty Šustka mají svůj náboj.

Volám Hallelujah 1

1. Dlouho již hrál tvůj lidem zítel, dlouho již smrt přinášel, neš tvůj hlas nás do království vítal, neš nás bránu otevřel, neš nás bránu otevřel. Ref.: Volám Ha-le-lu-ja, slyším Ha-le-lu-ja, volám Ha-le-lu-ja, Ha-le-lu-ja, Ha-le-lu-ja.

2. Dlouho již lid zručoval tvoji lásku, dlouho již neviděl. Život svůj tak snadno dával v oběť, nářek dětí neslyšel. Ref.: Volám Hallelujah

3. Dlouho již v bezodějí lid se strácel, dlouho již se odnášel. Přišel čas, aby k Tobě se zas vracel, dík svému Tvůrci aby vzdal. Ref.: Volám Hallelujah

(Vojta Šústek a Marie Dernerová s Učedníky v Brně (červen 2025))

(Koncert v Prlově s názvem „Učedníci – cesta časem“ se vzpomínkou na Josefa (květen 2025))

77 Potkáváte se na svých koncertech někdy také s lidmi z vašeho dřívějšího publika?

Je to až neskutečné. Ano. A jsou to lidé různých generací. A nebudu zastírat, že nám dělá radost, když z publika slyšíme společný zpěv třeba Volám Haleluja nebo Právě padá z nebe mana, Tak zvednem se a jedem či Rájem jednou chtěl bych jít.

77 Změnilo se dnešní publikum, co se týká vnímání obsahu písni?

Myslím, že ne. Fráze neměli rádi lidi ani v minulosti, ani dnes. A Josef fráze nepsal.

77 Jaké to bylo se znovu postavit na jeviště?

Pro mě těžší, neboť kontrabas, na který pár let nehrajete, potřebuje své, ale když

vidíte tváře z publika a slyšíte jejich reakce, tak se rychle zapojíte.

77 Bývalý frontman vás již vést nemůže, máte nějaké plány, kam nyní budete umělecky směřovat?

Zdá se, že hlavním obsahem našeho hraní zůstanou písně Josefa Hrubého, ač jsou staré již třeba skoro 40 let. Vždyť i Maruška Rottrová zpívá i dnes Lásko, voníš deštěm... Asi zůstaneme u obsazení kapely spíš v akustických nástrojích. Ale i zvuk elektriky barvy obohacuje... Byli jsme vždy spíš folk a country, ale kdo ví – nikdy neříkej nikdy. Na toto by asi lépe odpověděl Vojta.

77 Hrajete dnes především pro svoje potěšení?

Určitě. V nadsázce – hrát muziku bez potěšení je „osmý smrtelný hřích...“

Pavel J. Sršeň)

Čerstvé svědectví návštěvníka koncertu

Chtěl bych se s vámi nejprve podělit o několik vzpomínek a dojmů. Zkusím to nejprve uvést trochu ve stylu vašich pásem. Může hudba ovlivnit člověka, který teprve nedávno našel cestu k Bohu? Ano – ale jen tehdy, pokud k němu promluví jazykem, jemuž rozumí, a nese poselství, které je schopen přijmout. V mém případě šlo o závěr 80. let minulého století a o pásmo Josef Egyptský, které jste hráli u nás na faře v Hošťálkově. Později jsem měl některá vaše pásma nahraná na magnetofonových kazetách a také k nim přibyla amatérská nahrávka pásma Mojžíš, pořízená přímo u nás. Mnohokrát jsme se snažili hrát některé vaše písničky s naší kostelní skupinkou, ale nikdy jsme se ani nepřiblížili ke srovnatelnému výsledku. Ty písničky jsou tak dobré, že to unesly – a lidé v kostele snad také. Vždycky jsem obdivoval, jak jsou v originálu skvěle naaranžované. Kromě jiného jsem se pokoušel na baskytaru naučit kontrabasovou linku Václava Dnera. Když jste nyní začali hrát v našem kostele, poměrně rychle mi došlo, že jste přijeli v téměř stejné sestavě jako na konci 80. let. Bylo to pro mě nádherné překvapení, protože jsem nedoufal, že ještě někdy uslyším Učedníky v této sestavě. Také jsem si ověřil, že si většinu textů vašich písni ještě docela dobře pamatuji. Neprožívám zrovna slunečné období života – o to víc si vážím radosti, kterou jste mi do něj přinesli...

L. Č.

(redakce Adalbertu záměrně neuvádí celé jméno, má ho ale k dispozici)

Kde budou Učedníci také koncertovat?

Luhačovice – 13. 7.

Hradec Králové – 18. 10.

Šlapanice u Brna – 9. 11.

Kontakt pro pořadatele:
Vojtěch Šústek, tel.: 724 192 076
e-mail: ucednici2024@gmail.com